

Č. 12.530.

Zaměstnanci veřejní: * »Veřejnou zaměstnankyní (veřejným zaměstnancem)« ve smyslu § 8 písm. c) vládn. nař. č. 252/1933 Sb. o úsporných opatřeních personálních, jejímuž manžel (manželce) jako státnímu zaměstnanci (státní zaměstnankyni) snižuje se podle tohoto předpisu činovné, rozumí se i státní zaměstnankyně (státní zaměstnanec) ve výslužbě, požívající odpočivných platů.

(Nález z 3. října 1936 č. 13.914/34.)

V ě c: Alois Š. v Bratislavě proti rozh. min. soc. péče v Praze z 18. února 1934 o krácení služebního platu.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Zem. úřad pro péči o válečné poškozence v Bratislavě snížil st-l jakožto tajemníku pomocné správní služby od 1. ledna 1934 činovné o 40% podle § 8 vládn. nař. č. 252/1933 Sb. z důvodu, že manželka jeho pobírá jako poštovní asistentka v. v. odpočivné platy ročních 8.100 Kč.

Do tohoto opatření vznesl st-l odvolání, domáhaje se výplaty plného činovného od 1. ledna 1934 nadále.

Min. soc. péče nař. rozhodnutím zamítlo odvolání jako neodůvodněné z těchto důvodů: Podle odst. 1 § 9 vládn. nař. z 22. prosince 1933 č. 252 Sb. krátí se služební plat státního zaměstnance v činné službě podle příslušných ustanovení § 8, je-li druhý manžel poživitelem odpočivného (zaopatřovacího) platu. St-l doznává, že jeho manželka je poživatelkou státního odpočivného platu, který podle sdělení zem. úřadu pro péči o válečné poškozence v Bratislavě činí 8.100 Kč ročně. Z ustanovení odst. 1 § 9 st-l neprávem vyvozuje, že krácení služebního platu nastává jen v těch případech, které jsou výslovně uvedeny v § 8, resp. v odst. 1 lit. c) § 8, t. j. když druhý manžel je veřejným zaměstnancem nebo má stále výdělečné povolání. Tento výklad nemá opory v zákoně. Krácení činovného, jež st-l má na mysli, je dáno již ustanovením § 8 beze zřetele k § 9, to znamená, že již podle § 8 bylo by možno krátiti činovné státnímu zaměstnanci, jehož manžel (manželka) — poživatel odpočivného (zaopatřovacího) platu — je veřejným zaměstnancem (veřejnou zaměstnankyní) nebo má stále výdělečné povolání. Pro krácení činovného v těchto případech není třeba hledati opory v § 9. Neměl-li by zákonodárce na mysli jiné případy, než které jsou uvedeny v odst. 1 lit. c) § 8, bylo by příslušné ustanovení odst. 1 § 9 nadbytečné. Stanoví-li však § 9, že je krátiti služební plat státnímu zaměstnanci v činné službě, jehož manžel (manželka) je poživitelem odpočivného (zaopatřovacího) platu, znamená to, že zákonodárce zamýšlel zachytiti další případy, než které jsou uvedeny v § 8. Ustanovení § 9 znamená další rozšíření případů krácení služebního platu. Ze vzájemné souvislosti §§ 8 a 9 plyne, že pojem krácení služebního platu (odst. 1 § 9) »podle příslušných ustanovení § 8« sluší vykládati jen ve smyslu úvodní věty odst. 1 § 8, t. j. tak, že činovné se snižuje o 40%, a jde-li o manželství uzavřené po účinnosti tohoto nařízení, o 50%.

Rozhoduje o stížnosti vznesené do tohoto rozhodnutí, řídil se nss těmito úvahami:

Nař. rozhodnutí, ukládajíc st-li snížení činovného, jest opřeno podle svého obsahu o jediný důvod, že lze snížení to provést již podle § 8 odst. 1 lit. c) vlád. nař. č. 252/1933 Sb., aniž třeba hledati opory v § 9 odst. 1 téhož vlád. nař. Pokud v dalších svých vývodech se nař. rozhodnutí zabývá ustanovením § 9 odst. 1, reaguje tím jen na stanovisko, které zastával st-l ve svém odvolání. Stížnost podaná do tohoto rozhodnutí dovozuje, že ustanovení § 8 odst. 1 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. vypočítává taxativně případy, v nichž snížení činovného je přípustno, ale neobsahuje případu manželské dvojice, v níž jeden z manželů jest aktivním státním zaměstnancem a druhý poživitelem odpočivného (zaopatřovacího) platu. Proto nemohou prý býti ani st-li prováděny srážky z činovného podle tohoto ustanovení. Nss nemohl dáti stížnosti za pravdu.

Vlád. nař. z 22. prosince 1933 č. 252 Sb. o úsporných opatřeních personálních, vydané na základě § 1 zákona č. 95/1933 Sb. o mimořádné moci nařizovací, prodloužené zákonem č. 206/1933 Sb., rozšiřuje a prohlubuje úsporná opatření personální, jež pro okruh státních zaměstnanců byla zahájena jednak zákonem č. 286/1924 Sb. o úsporných opatřeních ve veřejné správě, jednak zákonem č. 204/1932 Sb. o úsporných opatřeních personálních, a normuje v § 8 odst. 1, jakož i v § 9 odst. 1 krácení příjmu ženatého státního zaměstnance (zaměstnankyně) z důvodu, že jeho manželka (manžel) má určitý svůj vlastní samostatný příjem. Kdežto pak § 8 jedná o snížení činovného jakožto části aktivního služebního platu (§ 10 zákona č. 103/1926 Sb.) státního zaměstnance v činné službě, upravuje § 9 především otázku krácení odpočivných platů ženatého státního zaměstnance ve výslužbě, při čemž v obou případech podrobuje se za určitých okolností snížení i příjem manžela druhého (je-li totiž rovněž státním zaměstnancem).

V daném případě není o tom sporu, že jde jen o snížení služebního platu (činovného) st-le jakožto státního zaměstnance v činné službě, a je proto zkoumati, zda jsou u něho dány předpoklady § 8 odst. 1 cit. vlád. nař., který tuto otázku upravuje. Paragraf 8 odst. 1 stanoví: »Činovné se snižuje o 40%, a jde-li o manželství uzavřená po účinnosti tohoto nařízení, o 50%,

a) každému z obou manželů, kteří jsou státními zaměstnanci v činné službě,

b) jednomu z obou manželů, kteří jsou státními zaměstnanci v činné službě, jsou-li ze služebních důvodů nuceni žiti odděleně v různých služebních působištích, a to tomu, který má nižší činovné; toto ustanovení platí pouze pro manželství uzavřená před účinností tohoto nařízení,

c) ženatému státnímu zaměstnanci (provdané státní zaměstnankyni), jehož (jejíž) manželka (manžel) je veřejnou zaměstnankyní (veřejným zaměstnancem) nebo má stále výdělečné povolání.«

Ze znění a formální úpravy tohoto předpisu je vidno, že v jeho první větě stanoví se toliko míra přípustného snížení činovného, kdežto

v dalším bodu a) až c) normují se jednak předpoklady tohoto snížení, jednak určuje se personální rozsah jeho. Snížení postihuje tu státního zaměstnance (zaměstnankyni) v činné službě proto, že jeho druhý manžel je buď sám též státním zaměstnancem (zaměstnankyní) v činné službě (případ sub a) a b), nebo že je veřejným zaměstnancem (zaměstnankyní), nebo konečně, že má jiné stálé výdělečné povolání (případy ad c). Shodují se tedy případy v § 8 odst. 1 normované v tom, že se vždy snižuje jen činný aktivní státního zaměstnance, resp. zaměstnankyně, ale liší se potud, že předpokladem případů zmíněných pod a) a b) je příjem druhého manžela na aktivních státních platech, který se rovněž stejně snižuje, kdežto v případech sub c) příjem jiný druhého manžela, než aktivní státní služební plat, jehož snížení se tu nestanoví.

Ze souvislosti bodu c) odst. 1 § 8 s předcházejícími body a) a b) a z okolností, že v posléz uvedených dvou bodech mluví se výslovně o druhém manželu jako státním zaměstnanci v činné službě, kdežto v bodu c) zcela všeobecně jako veřejným zaměstnanci, resp. veřejné zaměstnankyni, aniž se tu činí rozdíl, zda je zaměstnán ve veřejné službě státní či jiné (na př. zem., okr., obec. či jiné), a zda je v činné službě či ve výslužbě, nutno usuzovati již také se zřetelem na úspornou tendenci vlád. nař. č. 252/1933 Sb., že pod předpis § 8 odst. 1 lit. c) spadá také případ manželské dvojice, ve které manžel, o jehož snížení činného jde, je státním zaměstnancem v činné službě a druhý manžel státní zaměstnankyní ve výslužbě, požívající odpočivných (zapořadovacích) platů, kterýžto případ je nesporně u st-le. Že by manželku st-lovu jako pensionovanou poštovní asistentku nebylo lze považovati za veřejnou zaměstnankyni ve smyslu § 8 odst. 1 lit. c) vlád. nař. č. 252/1933 Sb. stížnost nijak nevyvrací, a zůstává proto názor žal. úřadu v tomto směru projevený neotřesen. Za tohoto stavu věci podrobil však žal. úřad právem st-lovo činné snížení v § 8 cit. vlád. nař. stanovenému, aniž — jak nař. rozhodnutí výslovně podotýká — třeba hledati opory v § 9.

Č. 12.531.

Pojišťovací právo: * S hlediska předpisu § 1 odst. 7 věta 2 zákona z 8. února 1909 č. 29 ř. z. jest odpor proti platebnímu výměru jen tenkrát nepřipustný, jestliže podnikatel nebere na sebe břemeno důkazu, že předpis spočívá na nešetření nebo nesprávném užití zákona nebo na nesprávných skutkových předpokladech, nebo že řízení trpí podstatnými vadami. Otázka zdaru takového důkazu, jehož břemeno na sebe podnikatel vzal, není otázkou přípustnosti odporu, nýbrž jeho důvodnosti.

(Nález z 3. října 1936 č. 15.340/34.)

Věc: Emil M. v Chomutově proti rozh. zem. úřadu v Praze z 28. února 1934 o úrazovém pojištění.